

återgå till den sagohjälte, Staver den Store, vars honing utgrävningarna gälla.

J. N.

En guldflod väller över postsparbanken. Under detta års sju första månader har insättningarna uppgått till över 87 mill. kr. Endast 54 millioner ha uttagits, vadan överskottet är 33 millioner. Överskottet under samma tid förra året belöpte sig endast till 6 1/2 mill. kr.

Vad som vällat denna rusning är givetvis kraschen i Allmänna sparbanken. Trots allt tal i motsatt riktning synes denna sorgliga affär återverkat på insättningarna i de verkliga solida sparbankerna. En sådan tendens måste beklagas. Sparbankerna kunna med sitt kapital möta ett lånebehov hos allmänheten som postsparbanken är oförmögen att tillgodose. Men förutsättningen är att detta kapital icke dras ifrån dem.

I den mån som guldströmmen till postsparbanken utgör överflyttning av sparbanksinsättningar är den en onormal och för landets ekonomiska liv föga lycklig foreteelse. En revidering av postsparbankens räntesatser blir måhända nödvändig, tror St. D.

Något mer än medelmåttig skörd i landet. I statistiska centralbyråns sammandrag över årväxt- och skörde-rapporterna för augusti framhålles, att den gångna sommaren i större delen av landet varit rikare på nederhörd men fattigare på värme än normal och att det dock kan sägas, att väderleken hittills varit övervägande gynnsam för vaxligheten och jordbruket.

Med undantag för höstråg och ängshö finnas goda förhoppningar om skörd något över medelmåttan. Härvid får dock undantag göras för större delen av Norrland, där utsikterna beträffande vårsåden måste betecknas som betydligt under medelmåttan.

Cykelolyckor till döds. En motorcykelolycka, som nu krävt ett dödsoffer, inträffade natten till i fredags i närheten av Degerfors. En åmlare Elof Sjöström från Degerfors var jämte en kamrat på väg mot Nysunds socken, då han råkade slira i den lösa vägbanan med påföljd att foraren förlorade herravaldet över maskinen, som med våldsam fart körde i diket och rakt mot ett stenröse. I fallet kom Sjöström under maskinen och blev så svårt skadad att han förlorade medvetandet. Kamraten, som satt bakpå maskinen, lyckades snart till och tillkallade hjälp. Den svårt skadade Sjöström införskaffades till Karlskoga sjukstuga, där han natten till i söndags avled utan att ha återfått sansen. Den omkomne var i 20-års åldern och ogift.

— En cyklande svärling, 18-årig T. Jonsson från Väsbj, kolliderade i söndags med en bil på vägen mellan Väsbj och Ed och blev därvid skadad till döds. Jonsson, som kom åkande från en biväg in på stora landsvägen, där bilen just passerade, körde rakt på dem och kastades högt upp i luften samt slog mot solskyddet på bilen. Han fordes till Mörby lasarett, där han efter en halvtimme avled.

Celebert årekränkningsmål. Från New York telegraferas, att Metropolitan Operans bekanta sängerska m-mme Sylvia Lindgren i dessa dagar inlett process mot den svensk-amerikanska primadonnan Julia Claussen.

För kort tid sedan sände m-mme Lindgren advokat en detektiv till Monte Carlo, Paris och andra europeiska städer. Detektiven har nu vänt tillbaka och har avlagt berättelse om att m-mme Lindgren har varit föremål för internationell fortalskampanj, under vilken hennes namn har satts i förbindelse med en framstående amerikansk hantverkare.

Efter dessa upplysningar har m-mme Lindgren genom förberedelser till nästgående mot Julia Claussen och i amerikanska societetskretsar förbereder man sig på intressanta förhandlingar i nästgående mellan de två primadonnorna.

Flygmaskinen gick direkt in i hopen av badande. En svår flygolycka, som krävt tre dödsoffer och många skadade, inträffade i söndags på Coney Island, som vid tillfället var fylld av tusentals badande.

En trafikflygmaskin, som kom från Albany, råkade vid kusten ut för tjock dimma och förlorade orienteringen. Piloten flog i timmar på omkring 800 meters höjd men utart att kunna finna sig till rätta. När bänsen började taga slut var han nödsakad företaga en nedslänning och gick för den skull ned i sjödyket. Till sin förtäring märkte han under sig öppna havet. Han undrade genast kurs och nådde med knapp nod Coney Islands strand. Den sista bensindroppen var då förbrukad. Flygmaskinen styrde direkt mot stranden, som var fylld med badande, bland vilka en fruktansvärd panik uppstod vid ösynen av den delande flygmaskinen. I samma ögonblick planet nådde vattenytan slog den ena vingen mot en turist utskjutande påle med påföljd att maskinen kullstörtade. Tre barn dödades på stället under det ett tiotal personer skadades.

Det gamla Stavgard i Burs.

Nya fynd från utgrävningarna av stormanshallen vid Käme.

Utgrävningarna vid Käme i Burs ha nu pågått en månad. De ha hunnit lämna en rad intressanta fynd av olika slag från den del av järnåldern, som brukar kallas den romerska. Det är nu klart, att genomtandandet av det innerfallsrika kulturlagret i Staver den stores hus icke blinnet slutföras i år. Grävningarna komma därför att fullföljas nästa år.

I en föregående artikel omtalades, att man påträffat stockar och bjäkar, som troligen utgjorde rester efter det inestortade taket. I husets norra del, där nu grävningarna pågå, ha anträffats ytterligare träkonstruktioner — sammanlagt ha icke mindre än omkring 50 stockar frampreparerats. De flesta av dessa ha varit starkt förkolnade, och man kan tydligt se, att huset en gång härjats av en ödeliggande eldsvåda. En del av träverket har synbarligen hört till husets inredning. Man tror sig på ett ställe ha funnit resterna efter en tvärvagg av trä inno i hallen.

En rad nya fynd av småsaker ha också tillkommit. 5 st. knivar av järn, väl formade och smidda, visa, att det har varit skickliga smeder i Stavgard. En spelbricka av horn hör också till fynden och ger en glimt ur vardagslivet i den gamla stormanshallen. Detta liksom en del andra sällskapsspel hade gutarna troligen lärt av romarna, som de under denna tid hade en livlig förbindelse med. Ett annat föremål av intresse var en decimeterlång snäs av ben, vackert ornerad och synnerligen väl smidd. Det är inte fullt klart, var till det använts, men man gissar på råttmäls eller kanske möjligen något slags hängsmycke.

Ett ganska sällsynt fynd gjordes i en av vallarna, nämligen en brandgrav med ett synnerligen egendomligt gravskick. Nere i marken lågo lämningar av ett likbål, som tydligen haft jätte-dimensioner, och i dettas centrum lågo ännu likresterna, d. v. s. små brända ben. »Gravgonnan» låg under en kalkhäll, som var inpassad i en krets av gräset. Där lågo förmlutnade delar, möjligen av ett trakaril eller dylikt, som nedlagts till den döde, och en lunt växthinningar, vilka egendomligt nog räddats undan förgängelsen. Det var efter allt att döma vildkaprifol och det kan tänkas, att man använt de stora stammarna av denna till snoddar och snoren.

Inno i huset har för övrigt påträffats fragment i tusentals av de gamla krukmakarnas varor, mättefrester, slip- och brystenar, spånen, järnslag m. m.

Vid ens gaveln av huset, strax innanför ingången, har man funnit en stor tillhuggen sandstensplatta, vilken tjänat som ett slags tröskel. Det intressanta med denna sten är, att dess material synes härstamma ifrån Grötting-botrakten och sålunda ger en antydning om, att de stora sandstensbryterierna nere på Sudret, vilka i långa liden be-tytt så mycket för Gotlands ekonomiska liv, funnits till redan för mer än 1500 år sedan.

Det har varit av ett sällsynt värde att parallellt med grävningarna i jorden få bedriva sago- och äggenforskning i Burs gamla förnämliche socken, där traditionen ännu lever med en sällsynt fräschhet och där man i de stora bondgårdarna ännu kan få tala med berättare av den breda och säftiga typ, som på sigenerna stides särskild färg. Jag hoppas i en senare artikel få närmare redogöra för en del av de sägner, knuten till trakten's förelämnningar, som har upptecknats. De äro av ett särskilt intresse därför, att många av dem